

STORT DEBATMØDE OM VEFÆRDSARBEJDE – OM REKRUTTERING OG FASTHOLDELSE

D. 27. NOVEMBER KL. 16-18
INSTITUT FOR [X] BAG GODSBANEN

Skovgaardsgade 5 c, 800 Aarhus C

UNGE STILLER SPØRGSMÅL TIL PANEL AF POLITIKERE

Debatmødet er begrundet i den aktuelle sørgelige situation, når det handler om rekruttering og fastholdelse af personale i velfærdsprofessionerne.

Folketinget har modtaget resultaterne af to kommissioners arbejde i 2023, nemlig Lønstrukturkomitéens (om lønstruktur og løndannelse) og Robusthedskommissionens (om, hvordan der sikres mere personale og tid til kerneopgaven i sundhedsvæsnet); samt to evalueringer fra EVA (Danmarks Evalueringsinstitut) om 1) valg og fravalg af velfærdsuddannelserne (2022) og 2) Oplevelsen af praktik på uddannelserne til lærer, pædagog, sygeplejerske og socialrådgiver (2023).

Vi har viden, hvordan skal den omsættes – hvordan skal der vælges og prioriteres, for at det igen kan blive attraktivt at arbejde i velfærdsfag?

Debatmødets ordstyrer er **Grete Christensen**, tidligere forkvinde for DSR. Øvrige deltagere er:

- **Politikere med medansvar for kommende løsninger**
Karin Liltorp (M) og **Kirsten Normann Andersen** (SF) begge medlem af Folketinget.
Anders G. Christensen (V) og **Per Møller Jensen** (S) begge medlem af Region Midtjylland.
Desuden folketingskandidat for S i Aarhus: **Anne Thusgård**.
- **Ungdomspolitikere med bud på fremtidens arbejdsforhold i velfærdsfag**
- **Studerende i velfærdsuddannelser om deres overvejelser over deres kommende arbejdsliv**

Mødets afvikling:

Politikerne fra forskellige partier vil blive udfordret på spørgsmålet:
Hvordan vil I fra jeres positioner fremme vilkårene for de ansatte i velfærdsprofessionerne, så flere vælger uddannelserne og flere bliver i dem efter endt uddannelse?

En kort gruppedebat blandt deltagerne i mødet, hvorefter de inviterede repræsentanter fra studenterorganisationerne og partiernes ungdomsorganisationer får ordet: Hvad vil I gerne fortælle paneldeltagerne, spørge dem om, bede dem arbejde for, kritisere dem for osv.

Mødet er støttet af flere lokale fagforeninger blandt andre FOA, ÅLF, DSR og BUPL

KOM OG TAG DEL

STORT DEBATMØDE VELFÆRDSJOBS I FREMTIDEN?

27. NOVEMBER 2023 kl. 16-18

INSTITUT FOR [X]



Arr. KvindePolitisk Forum
Netværk af aktive mennesker i Aarhus
#kvindepolitisk_forum

<https://www.facebook.com/KvindePolitiskForumAarhus>

Her kan du læse lidt om to komiteers konklusioner og om et par evalueringer. Alle omhandlende problemer og bud på løsninger i velfærdsuddannelserne og velfædsarbejdet.:

1. Udvalgte konklusioner fra Lønstrukturkomitéen

Fra Ritzau, Tirsdag 13. jun. 2023

Syv ud af ti offentligt ansatte er kvinder, mens fordelingen mellem kvinder og mænd i staten er næsten lige. Lønstrukturkomitéen har tirsdag præsenteret sin rapport om lønudviklingen i 50 personalegrupper i den offentlige sektor. Her er udvalgte konklusioner fra hovedrapporten:

- * Gennemsnitslønnen er cirka 257 kroner i den offentlige sektor og 279 kroner i den private sektor for den standardberegnete timefortjeneste.
- * For den præsterede time er gennemsnittet 318 og 337 kroner i henholdsvis den offentlige sektor og i den private sektor.
- * 7 ud af 10 offentligt ansatte er kvinder, mens 8 ud af 10 ansatte i kommuner og regioner er kvinder. I staten er fordelingen af mænd og kvinder næsten lige.
- * Lønningerne afspejler blandt andet uddannelsesniveau. De offentlige personalegrupper med højest løn er typisk akademikere. De lavestlønnede er enten ufaglærte eller med en kortere erhvervsfaglig uddannelse.
- * Læger, officerer og forskere er de højest lønnede blandt 50 personalegrupper, som er undersøgt.
- * Pædagogmedhjælpere, rengørings- og husassistenter og ernæringsassistenter er de lavest lønnede.
- * Komitéen har vurderet de offentlige lønninger ud fra en model kaldet LEU, hvor der tages højde for, at lønnen i gennemsnit stiger med mere uddannelse og mere erhvervs erfaring, og at det også er forbundet med en højere løn at have ledelsesansvar.
- * Ud fra denne model har komitéen set på, hvordan de enkelte personalegrupper afviger.
- * Pædagogmedhjælpere afviger mest i negativ retning. Den gruppe ligger cirka 15 procent lavere end LEU-lønnen.
- * I positiv retning er det diplomingeniørerne, som afviger mest med løn, der er cirka 25 procent højere end LEU-lønnen.
- * For sygeplejerskerne, der var anledning til, at komitéen blev nedsat, er der næsten ingen afvigelse. De tjener en lille smule over det niveau, som modellen lægger op til.

Kilde: Lønstrukturkomitéens rapport.

2. Udvalgte konklusioner fra Danmarks Evalueringsinstitut

v/KvindePolitisk Forum sept. 2023

Når vi vil opretholde vores velfærdssamfund, må vi tage manglen på uddannet personale i alle sektorer dybt alvorligt. Der er brug for at flere uddanner sig til og forbliver i velfærdsprofessionerne, men det modsatte sker: **Færre og færre søger uddannelserne, og flere og flere forlader jobbet.**

EVA udgav i 2022 en spørgeskema- og interviewundersøgelse i hovedstadsområdet, Valg og fravalg af velfærdsuddannelserne, der spurgte til potentielle ansøgere* begrundelser for alligevel ikke at vælge en velfærdsuddannelse. (*Unge mennesker som henholdsvis havde overvejet at søge en af velfærdsuddannelserne eller søgt den med lav prioritet.)

Der er forskelle på vægtningen af begrundelser for fravalg i forhold til de forskellige professionsuddannelser, men for alle grupper topper begrundelsen for fravalg med forventning om, at den valgte uddannelse (typisk en universitetsuddannelse) ville være mere interessant og give flere karrieremuligheder.

EVA's undersøgelse: Oplevelsen af praktik på uddannelserne til lærer, pædagog, sygeplejerske og socialrådgiver 2023, som især handler om de studerendes oplevelse af deres praktik.

Praktikforløbene giver de studerende indblik i arbejdsvilkårene i det fremtidige job, som hovedparten af studerende forventer at starte deres arbejdsliv indenfor. Samtidig forventer de studerende ikke at være inden for professionen 5 år efter endt uddannelse. Begrundelsen er de vanskelige arbejdsvilkår.

Løn og ansættelsesvilkår springer således i øjnene, når det handler om, at rekruttere og fastholde folk.

3. Udvalgte anbefalinger fra Robusthedskommissionen Sept. 23

Regeringen nedsatte Robusthedskommissionen for at få anbefalinger til løsninger på de store rekrutteringsudfordringer i sundhedsvæsenet. Af 20 anbefalinger nævnes her tre:

Vagtarbejdet skal udtyndes og deles mellem flere

Opgaver skal i højere grad prioriteres til dagarbejde og på hverdage og skal fordeles mere jævnt mellem medarbejdere. Alle, der kan, skal bidrage i vagtfunktioner. Alle relevante stillinger i sundhedsvæsenet skal som udgangspunkt være stillinger, der også bidrager i vagtfunktioner. Det indebærer fx, at en medarbejder, der ansættes i et ambulatorium med arbejde i dagtid, også skal kunne bidrage til vagter uden for dagtid på et senge- eller operationsafsnit, hvor det er fagligt forsvarligt.

Efter- og videreuddannelserne skal reformeres, så karrierevejene rettes mod praksis

Efter- og videreuddannelser for sundhedspersonale på tværs af sektorer nytænkes og bliver meget mere sammenhængende. Der skal ryddes op i uddannelsesudbuddet, og karrierevejene skal samlet set rettes ind i det patient- borgernære arbejde og ikke væk fra det patient- og borgernære arbejde. Det skal både være muligt at dygtiggøre sig inden for egen profession samt skifte profession, fx fra social- og sundhedshjælper til -assistent og fra sygeplejerske til jordemoder via efter- og videreuddannelsessystemet.

Det skal på sigt være muligt at tage en fuld social- og sundhedshjælperuddannelse via en sammensætning af AMU-kurser. Derudover skal muligheden for at videreudanne sig fra social- og sundhedshjælper til social- og sundhedsassistent via AMU-systemet, herunder hvordan kravet om, at elever på social- og sundhedsassistentuddannelsen skal tilknyttes flere oplæringssteder, imødekommes.

Faglige siloer skal nedbrydes, og flere skal bidrage

Administrativt personale skal aflaste de sundhedsfaglige for administrative og koordinerende opgaver. En lang række opgaver, som i dag varetages af sundhedsfaglige, bør i stedet varetages af administrativt personale som fx sundhedsadministrative koordinators og lægesekretærer.

Brugen af rammedelegationer bør udbredes, og det bør overvejes, om en fremadrettet udvikling af de forskellige personalegruppers opgaveporteføljer medfører, at flere faggrupper vil få opgaver med sådanne patientsikkerhedsmæssige risici, at de bør autoriseres, fx social- og sundhedshjælper, farmakonomer og farmaceuter. Ufaglærte, der ikke er under uddannelse, studerende og elever skal varetage flere praktiske opgaver samt basale borger- og patientnære opgaver. Medarbejderne skal kunne opbygge kompetencer til at varetage specifikke og afgrænsede borger- og patientnære opgaver. Et eksempel herpå er ufaglærte, som under covid-19 blev oplært til at kunne pøde og vaccinere. Andre eksempler er opgaver med personlig hygiejne, hjælp til mobilisering af patienter, prøvetagninger som fx urinundersøgelse, podninger, blodtryks-, temperatur- og vægtnålinger, observation af patienter i mindre komplicerede tilfælde, hjælp med at give mad til patienter, der ikke er i ernæringsrisiko, og som ikke har særlige udfordringer, samt praktiske opgaver som fx oprydning og opfyldning.

Fra Fagbladet FOA, d. 11. sept. 2023.

DSR har lavet en mindretalsudtalelse til anbefalingen om, at ufaglærte skal varetage flere patient- og borgernære opgaver. De mener, at så mange som muligt skal have en sundhedsfaglig uddannelse.

